

NOTAT

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Departementet

Miljø og Erhverv
J.nr. 2020-16682
Ref. BRK
Den 11. september 2020

Høringsnotat

Lovforslag om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Pligt til udskiftning eller nedlæggelse af visse fyringsanlæg til fast brændsel ved ejerskifte af fast ejendom)

Lovforslaget er udarbejdet med det formål at accelerere udskiftningen af gamle brændeovne for at opnå reduktion af udledningen af sundhedsskadelige partikler.

Lovforslaget har været i høring fra den 5. februar 2020 til den 3. marts 2020.

Lovforslaget var planlagt fremsat i april 2020, men fremsættelsen blev udskudt grundet COVID-19.

Der er modtaget 31 høringssvar fra: Astma-Allergi Danmark, Birthe Ellis, Blue Chimney ApS, Christianfelder Kakkellovne, Claus Nybroe, Dansk Bilbrancheråd (DBR), Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Miljøteknologi, Dansk Skovforening, Danske Advokater / Danske Boligadvokater, DAPO, Ecoteck A/S, Exodraft, Fornyet Energi, Hjerteforeningen, Ikast Pejsecenter, Kerteminde Kommune, KL, Kristian Steen, Kræftens Bekæmpelse, Københavns Kommune, Landsforeningen til oplysning om brændeovnsforurening (LOB), Lene Schack, Lone Bech, Max og Gitte Sander Holm, Niels Roos, Parcelhusejernes Landsforening (PL), Rådet for Grøn Omstilling, Sander`s Smoke Cleaner filterleverandør, Skorstenfejrlauget, Vemmelev OKL, Aarhus Kommune

Følgende høringssvarparter havde ingen bemærkninger: Hvidovre Kommune, Dansk Arbejdsgiverforening

Samtlige høringssvar er vedlagt i deres fulde længde og er ligeledes lagt på høringsportalen. Miljø- og Fødevareministeriet skal indledningsvis takke alle høringssvarparter for deres udførlige og grundige høringssvar.

Høringsnotatet er opdelt i følgende afsnit, foretaget med afsæt i forslag og overvejelser fra høringssvarparterne:

1. Administration af ordningen
2. Bekymring for at stramninger af lovforslaget kan ske i bekendtgørelse
3. Klagemulighed
4. Forslag om at flere brændefyrede anlæg omfattes
5. Valg af skæringsgrænse
6. Undtagelser fra ordningen

7. Frivillige løsninger frem for obligatoriske krav
8. Effektvurderinger af lovforslaget
9. Kommunale forskrifter og zonekrav
10. Partikelfilter til brændeovne
11. Betydning af godt skorstenstræk, røgsugere mv.
12. Bedre data om brændefyring
13. Nye skrotnings- og tilskudsordninger
14. Afgifter på brændefyring
15. CO₂ og brændefyring
16. Forslag om forbud mod ny brændeovn (ved og uden ejerskifte), forslag om et forbud mod brændeovne i områder med fjernvarme
17. Mindre fyringsanlæg bør reguleres via udledningskrav samt/eller strammere grænseværdier til nye brændeovne
18. Ønske om mere fokus på forurening med dioxin og ultrafine partikler fra brændefyring
19. Forslag om mere kommunikation om forurening fra brændefyring
20. Information og kurser om korrekt fyring
21. Styrket kommunal regulering af forurening fra enkelte brændeovne fra brændefyring

1) Administration af ordningen

Danske Advokater og Danske BOLIGadvokater foreslår, at det undersøges, om den foreslåede ordning i stedet kan administreres ved brug af BBR-systemet i stedet for Tinglysningsretten.

KL forstår lovforslaget sådan, at det alene er Miljøstyrelsen, der får administrative- og håndhævelsesmæssige opgaver forbundet med lovændringen og tilhørende bekendtgørelse.

Lone Bech (borger) finder, at man bør overveje at placere dele af opgaven andre steder end Miljøministeriet/Miljøstyrelsen for at sikre fagligheden og tilstrækkelig uvildighed i opgaveløsningen.

Miljø- og Fødevareministeriets svar:

Det er en tungt vejende fordel ved den foreslåede administration, at alle nye boligejere tidligt bliver gjort opmærksom på forpligtigelsen til at fjerne det gamle fyringsanlæg, samt at det enkelt bliver registreret i forbindelse med skøde-transaktionen. Miljø- og Fødevareministeriet deler synspunktet om, at en oplysning om fyringsanlæg hører sig bedre til i BBR end i Tinglysningsystemet, men da der allerede er en pligt til at indberette i den Digitale Tingbog ifbm. ejerskifte, er det vurderingen, at indberetningen sker på samme tid. Den indberettede oplysning har ikke indflydelse på tinglysningslovens regler.

Af offentlige myndigheder er det påtænkt, at det alene er Miljøstyrelsen og staten (Tinglysningsretten) i øvrigt, som får opgaver forbundet med ordningen.

Miljø- og Fødevareministeriet finder, at fagligheden er tilstrækkeligt forankret i Miljøstyrelsen.

2) Bekymring for at stramninger af lovforslaget kan ske i bekendtgørelse

DAPO, Dansk Skovforening og Skorstensfejerlauget opfordrer til, at lovforslaget specificeres yderligere, så evt. nye stramninger kræver fornyet behandling i Folketinget. Parcelhusejernes Landsforening advarer imod, at "2003-skruen" kan strammes senere.

Lone Bech (borger) frygter, at bemyndigelsen vil forhindre fremtidige stramninger af reglerne.

Der har desuden været telefonisk henvendelse om, hvorvidt lovforslaget omfatter erhvervsejendomme og juridiske personer.

Miljø- og Fødevareministeriets svar:

Lovforslaget indeholder en relativ bred bemyndigelse til miljøministeren. Kravene vil blive udmøntet i en bekendtgørelse. Bekendtgørelsesudkast vil altid blive sendt i høring efter gældende retningslinjer.

Desuden indeholder lovforslaget en retlig ramme, hvori ministeren kan fastsætte regler. Det er kun inden for denne ramme, at ministeren kan fastsætte krav om udskiftning eller nedlæggelse. Bemyndigelsens rækkevidde fremgår af lovforslaget.

Fsva. juridiske personer er det hensigten, at disse ikke medtages i den første udmøntning af reglerne og dermed i den første bekendtgørelse. Juridiske personer kan dog omfattes for at omfatte flere fyringsanlæg, og kan derved omfattes ved en senere skærpelse af reglerne efter samme begrundelse, som for at ændre skæringsåret og omfatte andre typer af fyringsanlæg.

3) Klagemulighed

DAPO opfordrer til, at der skal være klagemulighed over Miljøstyrelsens afgørelser.

Miljø- og Fødevareministeriets svar:

Miljø- og Fødevareministeriet har overvejet klageadgangen, men finder, at Miljøstyrelsen er den faglig kompetente, og at afgørelser bliver truffet på baggrund af bl.a. indsendt dokumentation og vurdering fra fagfolk, f.eks. skorstensfejere.

Ved uenighed i afgørelsen kan denne altid påklages til domstolene.

4) Forslag om flere brændefyrede anlæg omfattes

Astma-Allergi Danmark og Rådet for Grøn Omstilling foreslår, at lovforslaget bør omfatte alle brændefyrede ildsteder, uafhængigt af alder.

Miljø- og Fødevareministeriets svar:

Samlet set vurderes skæringsåret 2003 for brændeovne og pejseindsatse på nuværende tidspunkt at ramme en god balance mellem miljø- og sundhedshensyn og obligatoriske krav om udskiftning eller nedlæggelse af fyringsanlæg.

Bemyndigelsen rummer endvidere mulighed for dels at skærpe det fastsatte alderskrav eller alternativt at fastsætte et partikeludledningskrav, dels at fastsætte krav om udskiftning af andre og flere typer af fyringsanlæg til fast brændsel under 1 MW, hvis det vurderes miljø- eller sundhedsmæssigt nødvendigt, eller hvis det vurderes nødvendigt af hensyn til opfyldelsen af Danmarks eksisterende og fremtidige EU-retlige eller internationale forpligtelser i forhold til luftkvalitet og mål om reduktion af de partikelemissioner fra danske kilder, hertil særligt hvis det findes hensigtsmæssigt ved en stramning for at opnå et større bidrag til opfyldelsen af de eksisterende danske reduktionstilsagn efter NEC-direktivet.

Hertil kan juridiske personer også omfattes, se svar på pkt. 2.

5) Valg af skæringsgrænse, fx prøvningsattest i stedet for produktionsår

Københavns Kommune mener, at alderskravet bør skærpes mest muligt. Der kunne fx indføres et dynamisk krav, så alderskravet skærpes i takt med udviklingen, det kunne fx være krav om, at anlæg, der er mere end 8 eller 10 år gamle, skal udskiftes ved ejerskifte.

EcoteckPejsemanden i Høve foreslår, at kravet i stedet for produktionsår-2003 skal have krav om en prøvningsattest (som indførtes i 2008), da det vil give en stor administrativ besparelse samt sikre dokumentation for emissioner.

Skorstensfejerlauget mener, at med produktionsår-2003 som skæring, er der risiko for, at velfungerende brændeovne, der kan overholde emissionsgrænsen fra 2008, skrottes. De foreslår, at sænke alderskravet til år 2000.

Miljø- og Fødevareministeriets svar:

Miljø- og Fødevareministeriet er enig i, at der skal stilles skrappe krav til regulering af brændeovne. Med ejerskifteordningen bliver der for første gang stillet et obligatorisk krav til udskiftning af eksisterende brændeovne. Samlet set vurderes skæringsåret 2003 for brændeovne og pejseindsatse på nuværende tidspunkt at ramme en god balance mellem miljø- og sundhedshensyn og obligatoriske krav om udskiftning eller nedlæggelse af fyringsanlæg.

Lovforslaget indebærer desuden, at bemyndigelsen rummer mulighed for dels at skærpe det fastsatte alderskrav eller alternativt at fastsætte et partikeludledningskrav, se her til svar ovenfor til pkt. 4.

Uanset valg af skæringsår vil der være risiko for, at relativt velfungerende ovne bliver skrottet, men som gennemsnit har ældre ovne langt højere udledning af emissioner. Selv i tilfælde, hvor en gammel brændeovn ville kunne overholde 2008-partikelkravet, vil en udskiftning til en ny ovn, der skal overholde 2017-grænseværdien, medføre en stor partikelgevinst.

6) Undtagelser fra ordningen

Claus Nybroe, Fornyet Energi Aps ønsker, at masseovne, pillefyr, kakkelovne, murede brændekomfurer fortsat vil være undtaget. Dansk Skovforening foreslår, at gamle brændeovne i fredede bygninger og bevaringsværdige omgivelser undtages fra ordningen.

Dansk Skovforening foreslår en model med lempeligere krav til eksempelvis sommerhuse, der har anden primær varmekilde. Spørger desuden til, hvordan udlejningsejendomme stilles, og hvordan generationsskifte (herunder ved dødsfald) vil blive behandlet.

DAPO mener ikke, det er nødvendigt at fritage indmurede pejseindsatse.

Miljø- og Fødevareministeriets svar:

Det er hensigten, at masseovne, kakkelovne historiske brændeovne, brændekomfurer opbygget på stedet mv. er undtaget fra ordningen.

Brændeovne i fredede bygninger vil blive undtaget, da dette følger direkte af Kulturministeriets regler. Derimod vil fyringsanlæg i bevaringsværdige omgivelser ikke være undtaget ordningen.

Ifølge data fra landsdækkende undersøgelser anvendes brændeovne i langt de fleste tilfælde som sekundær varmekilde. Det høje brændeforbrug til privat brændefyring indikerer, at mange af brændeovnene, der anvendes sekundært, har et relativt højt brændeforbrug. At undtage brændeovne, der fungerer som sekundær varmekilde, vil dermed udvande den foreslåede ordning.

Indmurede pejseindsatse er ikke omfattet af ordningen, da vurderingen er, at der kun vil være tale om ganske få anlæg, hvor udskiftning potentielt kan være forbundet med en betydelig udgift.

Udlejningsejendomme kan blive omfattet af krav om, at fyringsanlæg udskiftes eller nedlægges. Det er dog hensigten, at juridiske personer ikke vil blive omfattet i den første udmøntning af reglerne. Se hertil pkt. 2 i nærværende notat. Det vil således i første udmøntning afhænge af, om erhververen af udlejningsejendommene er en juridisk person eller ej.

Kravet om udskiftning eller nedlæggelse forventes endvidere ikke at omfatte de situationer, hvor der er tale om ejerskifte i forbindelse med overdragelse til ægtefælle, f.eks. ved hensiddens i uskiftet bo (dødsfald) og skilsmisse. Det samme vil gælde, hvor en medejer af ejendommen får tinglyst adkomst til ejendommen. Det vil altså igen afhænge af, hvem erhververen er. Det er ikke hensigten, at børn/livsarvinger undtages, men at en ægtefælle og medejer undtages. Generationsskifte vil derfor kunne blive omfattet af ordningen.

7) Frivillige løsninger frem for obligatoriske krav

Skorstensfejerlauget, Parcelhusejernes Landsforening finder, at den frivillige indsats ift. at reducere partikelemissioner fra brændefyring, der hidtil har medført positive resultater, bør

fortsættes, med vægt på information, motivering og tilskud. Parcelhusejernes Landsforening finder, at udskiftning eller anvendelse af partikelfilter skal være en option ved ejerskifte, ikke et obligatorisk krav. Parcelhusejernes Landsforening er ikke i tvivl om, at det i langt overvejende grad vil være sælger, der via salgsnedsættelse skal betale omkostningerne til udskiftning.

Miljø- og Fødevareministeriets svar:

Partikelemissionerne fra brændefyring er faldet kontinuerligt siden 2008, hvor der blev indført partikelgrænseværdier for nye brændeovne m.v., i takt med den årlige naturlige udskiftning af landets brændeovne. Denne indsats har været understøttet af informationsindsatser fra myndigheder og skorstensfejere, samt senest skrotningsordninger. Der er imidlertid behov for at styrke reguleringen af brændefyring for at nå Danmarks internationale forpligtigelser ift. emissionsreduktioner (NEC-direktivet) samt opnå bedre lokal luftkvalitet. Ejerskifteordningen er et middel til at opnå renere luft.

Ejerskifteordningen kan betragtes som en relativ skånsom regulering, da udgifterne til at udskifte eller nedlægge brændeovnen sker ved ejerskifte, hvor der i forvejen er udgifter til vedligeholdelse og forbedring af boligen, samt udbedringer af f.eks. K3'ere. Samtidig vurderes udgiften til en ny brændeovn eller nedlæggelse af brændeovn at være beskedent set i forhold til andre udgifter ved en bolighandel.

8) Effektvurderinger af lovforslaget

Landsforeningen til Oplysning om Brænderøgsforurening (LOB) ønsker at kunne sammenligne effekterne af partikelreduktion fra henholdsvis fornyelser af brændeovne (udskiftninger) og lukninger af ildsteder.

Kræftens Bekæmpelse og Hjerteforeningen finder, at svanemærkede brændeovne stadig er årsag til massiv partikelforurening sammenlignet med andre varmekilder, at udskiftningen ved ejerskifteordningen sker for langsomt, samt at det er usikkert hvor mange, der helt nedlægger ildstedet som følge af ejerskifteordningen.

Ecoteck finder, at den beregnede partikeleffekt af ejerskifteordningen vurderes for høj, medmindre de fleste skifter i begyndelsen af lovforslaget.

Miljø- og Fødevareministeriets svar:

Miljø- og Fødevareministeriet er enige i, at det er relevant at skelne mellem effekter fra udskiftninger og nedlæggelser af brændeovne. Miljø- og Fødevareministeriet har i effektberegningerne i lovforslaget antaget, på baggrund af erfaringerne fra skrotningsordningen i 2015-16, at ca. 10 procent af brændeovnsejerne valgte at nedlægge fyringsanlægget, mens 90 procent valgte at udskifte til ny brændeovn. Nye data fra 2019-2020 skrotningsordningen viser, at ca. 30 procent af brændeovnsejerne vælger at lukke ildstedet.

Miljø- og Fødevareministeriet bemærker, at beregningerne af udskiftningerne i ejerskifteordningen er ekstra udskiftninger ud over de udskiftninger af ældre brændeovne, som brændeovnsejere selv ville have udført.

I beregningerne af effekten vil de fleste ekstra udskiftninger ske i begyndelsen, hvor lovforslaget er trådt i kraft, idet den samlede population af ældre ovne fra før 2003 bliver mindre og mindre med tiden i takt med, at alle brændeovnsejere 'naturligt' udskifter disse.

Beregningerne er, som det fremgår af lovforslaget og oftest er ved beregning af luftforurening, behæftet med en usikkerhed.

9) Kommunale forskrifter og zonekrav

Aarhus Kommune foreslår, at der tilvejebringes bestemmelser, der åbner mulighed for, at kommuner kan vedtage forskrifter, der fastsætter krav som supplement til gældende lovgivning.

Astma-Allergi Danmark, Kræftens Bekæmpelse og Hjerteforeningen foreslår opdeling i sundhedszoner med fyringsbegrænsning efter inspiration fra Skåne, hvor det i nogle zoner kun er tilladt at ”hyggefyre”, fx max to gange om ugen á fire timer.

Exodraft foreslår en miljøzone for brændeovne, hvor anlæg skal opfylde det tyske miljømærke eller svanemærket.

Miljø- og Fødevareministeriets svar:

Kommuner har allerede i dag en hjemmel i brændeovnsbekendtgørelsen til at indføre afgrænsede zoner med fyringsbegrænsninger, hvis det er miljømæssigt begrundet.

Forslaget om miljøzoner for brændeovne tages til efterretning.

10) Partikelfiltre til brændeovne

Rådet for Grøn Omstilling, foreslår at brændeovne efter 2017 kan tillades, såfremt der monteres et typegodkendt partikelfilter.

LOB, Kerteminde Kommune og Vemmelev OKL foreslår at inddrage filterløsninger i handlemulighederne ved ejerskifte. LOB foreslår, at det skal overvejes, om der skal gives tilskud. Kerteminde Kommune peger på, at sparede udskiftninger medfører mindsket mængde affald af de skrottede ovne. Vemmelev OKL mener desuden, at rensning generelt er en gangbar vej i stedet for forbud mod brændeovne.

Dansk Miljøteknologi peger på filterløsninger og henviser til Danmarks reduktionsforpligtelser i NEC-direktivet. Dansk Miljøteknologi bemærker desuden, at prisen på partikelfiltre kan forventes halveret, når ordrevolumen stiger.

Max og Gitte Sander Holm (borgere) foreslår, at der indsættes krav om, at alle nyproducerede brændeovne indeholder et filter, der kan reducere fine- og ultrafine partikler med over 90 procent. Det foreslås videre, at den foreslåede ejerskifteordning skal forpligtige alle hustande med brændeovne produceret efter 2003 at eftermontere samme filterløsning. Endelig skal alle brændeovne ejere med brændeovne før 2003 pålægges et gebyr, indtil et filter er installeret. Høringssvaret påpeger, at merprisen kan sammenlignes med kravet om katalysator på biler i 90'erne.

Exodraft efterlyser fastere rammer for indsatsen mod at nedbringe luftforureningen fra brændeovne, i form af lovgivning med stadig strammere grænseværdier for at understøtte den nyeste teknologi, fx filterløsninger. Exodraft foreslår konkret, at der i ejerskifteordningen, som alternativ til udskiftning af brændeovne, kan monteres partikelfilter eller anden tilsvarende partikelemissionsreducerende teknologi. Exodraft deler i øvrigt opfattelsen af, at prisen på filtre vil falde i takt med stigende efterspørgsel.

Exodraft foreslår videre, at alle offentligt ejede brændeovne pr. 1. januar 2022 skal overholde skrappe krav til luftkvalitet samt, at kommuner kan anvende filteret som påbudsmulighed. Der henvises også til eksempler i tyske byer, hvor brændeovne skal leve op til kravene i det tyske miljømærke, *Blauer Engel*. Der foreslås en udviklingsstige, hvor der først gives mulighed for partikelfiltre eller tilsvarende løsninger ved ejerskifte. Dernæst at alle brændeovne i fjernvarmeområder påmonteres et filter og sidenhen at filtre gøres obligatoriske i byområder.

Miljø- og Fødevarerministeriets svar:

Miljø- og Fødevarerministeriet deler vurderingen af, at partikelfilterløsninger kan bidrage til at reducere de samlede partikelemissioner betydeligt, hvis filtrene eller tilsvarende løsninger udbredes i større skala. Miljø- og Fødevarerministeriet følger med interesse udviklingen ift. om de markedsførte filtre kan holde effekten over tid, og om prisen kan holdes nede, så det bliver en realistisk mulighed for den almene brændeovnsejer.

Der forestår, efter Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering, en endelig vurdering af filtrenes blivende effekt under virkelige forhold samt en afklaring af, hvad partikelreduktionseffekten skal være, før filteret kan udgøre en løsning på lige fod med udskiftning til en ny brændeovn. På baggrund af høringssvarene er ministerens bemyndigelse blevet udvidet i bemærkningerne til, at ministeren kan fastsætte regler om, at påmontering af filter eller anden emissionsreducerende teknologi vil kunne undtage fyringsanlægget fra udskiftning eller nedlæggelse.

11) Betydning af godt skorstenstræk, røgsugere mv.

DAPO og Blue Chimney foreslår udbredelse af røgsugere og skorstensforing for at sikre forbedret forbrænding.

Blue Chimney henviser til, at mange skorstene ikke fungerer ordentligt i forhold til nye brændeovne, fordi de er for lave. Højere skorstene eller en elektrisk drevet røgsuger vil kunne sikre det nødvendige skorstenstræk. Det foreslås, at det pålægges skorstensfejerne ved ejerskifte at vurdere, om ejendommens skorsten opfylder brændeovnsproducenternes krav til træk i skorstenen.

Miljø- og Fødevarerministeriets svar:

Miljø- og Fødevarerministeriet takker for ideerne til, hvordan et fokus på tilstrækkeligt skorstenstræk kan styrkes, herunder hvordan skorstensfejerne i deres rådgivning af brændeovnsejere ved tilslutning af nye brændeovne kan fokusere på dette.

Hvorvidt der lovgivningsmæssigt er behov for tydeligere hjemmel til skorstensfejerne mhp. at kontrollere skorstenstrækket, bør efter Miljø- og Fødevarerministeriets mening ske i en bredere sammenhæng, så alle nye installationer omfattes, og i dialog med andre relevante myndigheder, herunder angående reglerne i Bygningsreglementet.

12) Bedre data om brændefyring

DAPO og Skorstensfejerlauget foreslår landsdækkende målinger af lokal luftforurening og kilder hertil for at sikre bedre viden om de skadelige effekter af luftforurening, herunder forskellige partiklers farlighed.

Ikast Pejsecenter mener, at overskriften ”70% af al forurening kommer fra brændeovne” er misvisende, ikke mindst fordi størstedelen af partikelforureningen kommer fra udlandet.

Miljø- og Fødevarerministeriets svar:

Miljø- og Fødevareministeriet er opmærksomme på potentialet ved at foretage flere lokale målinger af luftforurening. Disse er allerede ved at blive integreret i det nationale luftovervågningsprogram, som varetages af DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi på Aarhus Universitet.

Opgørelser af luftforurening fra danske kilder udføres i Danmark af Aarhus Universitet, Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE). Opgørelserne bliver publiceret via de nationale emissionsopgørelser. Emissionsopgørelserne fra DCE udgør det primære vidensgrundlag for Miljø- og Fødevareministeriet i forhold til luftforurening.

DCE påviser i deres rapporter, at ca. 70 procent af partikelforureningen skyldes udenlandske kilder, da en stor del af partikelforureningen er grænseoverskridende. Ca. 30 procent skyldes danske kilder. Brændefyring (brændeovne, brændekedler, pillefyr, pejseindsatse, åbne pejse mv.) er den største danske kilde til partikelforurening. Det er derfor korrekt, at det er upræcist alene at skrive ”brændeovne”, uden at nævne, at det er al brændefyring, og det er også relevant at nævne skelen mellem udenlandske og danske kilder. At brændefyring (brændeovne m.v.) er den største danske kilde fremgik af den pressemeddelelse fra Miljø- og Fødevareministeriet, der blev udsendt den 5. februar 2020. Ifølge nye data fra DCE i marts 2020 udgør al brændefyring ca. 50% af de danske partikelemissioner.

Viden om helbredseffekter fra udendørs luftforurening med fine partikler (PM_{2,5}) er veldokumenteret i en lang række danske og internationale studier igennem de sidste 25 år. Det sundhedsfaglige miljø i Danmark følger løbende den danske og internationale forskning på området, herunder ny viden om forskellige partiklers farlighed, ultrafine partikler mv.

Opgørelser af det gennemsnitlige brændeforbrug til private husholdninger og antallet af mindre fyringsanlæg til brænde sker i landsdækkende spørgeskemaundersøgelser, og udføres af Energistyrelsen i samarbejde med Miljøstyrelsen.

13) Nye skrotnings- og tilskudsordninger

DAPO foreslår, at der i kommunikationen om ejerskifteordningen gøres opmærksom på den aktuelle skrotningsordning 2019-2020, der omfatter skrotpræmie til brændeovne fra før 1995. DAPO foreslår endvidere en ny skrotningsordning, hvor brændeovne op til 2008 kan skrottes mod en godtgørelse.

Aarhus Kommune og Dansk Skovforening foreslår en statslig skrotningspræmie til brændeovne fra før 2003.

LOB foreslår en præmie for nedlæggelse af fyringssted og skorstene.

Ecoteck foreslår, at iværksætte tilskudsordninger til træpilleovne, som har markant lavere partikelemission samt reduceret energiforbrug sammenlignet med brændeovne. Også med det formål at undgå udskiftninger til de billigste brændeovne, som efter Ecoteck's opfattelse har dårlig holdbarhed, og dermed hurtigt kan få højere emissioner.

Miljø- og Fødevareministeriets svar:

Miljø- og Fødevareministeriet takker for forslagene om nye skrotningsordninger til afløsning af den eksisterende skrotningsordning, der er målrettet ovne fra før 1995. Ordningen udløber i 2020, eller når midlerne er opbrugt, hvilket skete i juni 2020. Forslagene er noteret, idet det dog bemærkes, at en fornyet pulje ligger uden for rammerne af lovforslaget og vil kræve finansiering.

Ift. spørgsmålet om holdbarheden af nye og billigere brændeovne, kan der meget vel antages, at pris og holdbarhed hænger sammen, om end alle nye brændeovne skal godkendes og testes på akkrediteret prøvningsinstitut, før de lovligt kan tilsluttes.

14) Afgifter på brændefyring

Lene Schack (borger) foreslår afgifter på brændeovne i byer med fjernvarme.

Miljø- og Fødevarerministeriets svar:

Forslaget er noteret, idet det bemærkes, at afgifter på brændeovne ikke er direkte aktuelt ift. hensigten med nærværende lovforslag om en ejerskifteordning for brændeovne, der har til hensigt at øge udskiftningen af de ældste brændeovne.

15) CO₂ og brændefyring

Skorstensfejerlauget, Parcelhusejernes Landsforening, Exodraft, Niels Roos (borger) finder, at der er CO₂-mæssige fordele ved brændefyring, som overses i lovforslaget.

Miljø- og Fødevarerministeriets svar:

Ifølge oplysninger fra Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet regnes afbrænding af biomasse CO₂-mæssigt som 0-emission. Dog er det fagligt set vanskeligt entydigt i alle tilfælde at vurdere den reelle klimaeffekt af afbrænding af træbiomasse. Den reelle klimaeffekt afhænger af en række forhold herunder om der anvendes restprodukter og om skoven, hvor fra biomassen udtages, bliver genplantet.

Det primære formål med ejerskifteordningen er under alle omstændigheder at reducere partikelemissionerne, idet brændefyring er den største danske kilde til partikelfurening og brænderøg kan være en lokal gene.

Det bemærkes dog, at en udskiftning til en ny brændeovn gennemsnitligt vil medføre 15 procent besparelse på brændeforbruget ift. en gammel ovn.

16) Forslag om forbud mod ny brændeovn (ved og uden ejerskifte), forslag om et forbud mod brændeovne i områder med fjernvarme

Rådet for Grøn Omstilling, Astma-Allergi Danmark og Københavns Kommune foreslår, at det ikke skal være muligt at udskifte ældre brændefyrede ildsteder til nyere modeller ved ejerskifte.

LOB foreslår forbud mod at etablere skorstene i nyt byggeri.

Hjerteforeningen og Kræftens Bekæmpelse mener, at man på sigt bør overveje helt at udfase brugen af brændeovne i områder med tæt bebyggelse og adgang til central opvarmning.

Birthe Ellis (borger) foreslår, at alle brændeovne i lejligheder med fjernvarme skal skrottes.

Kristian Steen (borger) foreslår forbud mod brændeovne i områder med fjernvarme.

Astma-Allergi Danmark ønsker, at der optimalt set skal udfases brug af brændefyring som opvarmningskilde.

Københavns Kommune bemærker, at de er forpligtet til at overholde WHO's retningslinjer for god luftkvalitet, og at lovforslaget kun giver begrænsede muligheder for at regulere brændeovne i København. Københavns Kommune ønsker derfor mulighed for generelle eller lokale forbud mod brug af brændeovn, og/eller at der kan opstilles forbud mod at opstille nye brændeovne i områder med fjernvarme.

Dansk Bilbranceråd foreslår helt at forbyde brændeovne, for at lade den hermed frigivne "forureningskvote" indgå i den, der tilskrives den danske bilpark, idet mobilitet skaber velfærd og økonomi.

Miljø- og Fødevareministeriets svar:

Miljø- og Fødevareministeriet har noteret forslagene om forbud mod nye brændeovne og skorstene samt udfasning af brændeovne generelt. Miljø- og Fødevareministeriet noterer sig forslagene, men bemærker, at et forbud og/eller udfasning af brændeovne ikke er direkte aktuelt ift. hensigten med nærværende lovforslag om en ejerskifteordning for brændeovne, der har til hensigt at øge udskiftningen af de ældste brændeovne.

Ift. den samlede luftforurening fra brændefyring og trafik skal det bemærkes, at luftforurening fra danske brændeovne mv. udgør den største danske kilde til partikelforureningen, mens trafikken er en stor kilde til NOx-forurening, som også er sundhedsskadelig. Derfor er det vigtigt både at se på forureningen fra transport og brændeovne. Ifølge data fra DCE, bidrager transportsektoren i mindre omfang til partikelforurening, men bidrager især til sundhedsskadelig NO2-forurening.

17) Mindre fyringsanlæg bør reguleres via udledningskrav + strammere grænseværdier for nye fyringsanlæg

Dansk Miljøteknologi mener, at alle mindre fyringsanlæg bør reguleres efter udledningskrav som andre luftforurenende aktiviteter. Kravene skal fastlægges ud fra bedste tilgængelige teknologi (BAT), både ift. fyringsanlægget og røggasrensning. Kravet kunne evt. begrænses til miljøzoner eller områder med kollektiv varmforsyning. Et udledningskrav vil understøtte en modning på markedet af filterløsninger.

Exodraft opfordrer til, at Danmark presser på i EU, så kravene til nye brændeovne til stadighed strammes. Når Ecodesign kravene til brændeovne træder i kraft i 2022, betyder det en lille svækkelse i Danmark, men en stramning i mange andre lande.

Miljø- og Fødevareministeriets svar:

Forslaget om udledningskrav er noteret

Ift. de europæiske krav jf. Ecodesign direktivet vil Miljø- og Fødevareministeriet arbejde for, at grænseværdierne strammes, når kravene i brændeovnsforordningen skal revideres.

18) Ønske om mere fokus på forurening med dioxin og ultrafine partikler fra brændefyring

LOB, Sander's Smoke Cleaner filter leverandør ønsker mere fokus på dioxinmissioner fra brændefyring, idet brændefyring i mindre anlæg i dag er den største danske dioxin-kilde.

Miljø- og Fødevareministeriets svar:

Reguleringen af mindre fyringsanlæg tager udgangspunkt i at nedbringe partikelemissionen, da de negative helbredseffekter fra udendørs luftforurening med fine partikler er veldokumenterede. Partikelemissionen er faldet støt siden 2008, hvor der blev indført partikelkrav til nye mindre

fyringsanlæg som brændeovne mv. Det har medført et fald i partikelemissionerne i takt med, at gamle ovne udskiftes til nye.

Det er korrekt, at de gevinster, der er opnået de senere år ved udskiftning af gamle brændeovne i forhold til partikelforureningen, ikke på tilsvarende vis er gældende i forhold til dioxin. De målinger af emissionerne af dioxin, som Miljøstyrelsen har fået foretaget, viser, at der desværre ikke er sket et fald i dioxin-udslippet fra de enkelte brændeovne. Målingerne viser heller ikke, at der er sket en stigning. Udslippet af dioxin i målingerne varierer fra brændeovn til brændeovn.

Det er derfor sandsynligt, at den overvejende årsag til forhøjet udslip af dioxin i røg fra brændeovne kan tilskrives fyring med urent eller forurenat træ. Derfor er fyring med forurenat træ i brændeovne også forbudt i henhold til affaldsbekendtgørelsen og der er gennemført informationsindsatser for at få brændeovneejere til at fyre med rent og tørt træ.

WHO anfører, at over 90 procent af den mængde dioxin, som kroppen optager, stammer fra fødevarer. Generelt er den direkte eksponering for dioxin fra luften lav, hvilket også indikeres af de dioxinmålinger, som Miljøstyrelsen har fået foretaget på brændeovne i private boliger. Der kan dog være ekstreme tilfælde, hvor kort afstand til en ekstrem punktkilde kan forøge den direkte påvirkning fra luften. En sådan ekstrem punktkilde er af WHO beskrevet som ineffektive affaldsforbrændingsanlæg.

19) Forslag om mere kommunikation om forurening fra brændefyring

Rådet for Grøn Omstilling og Kræftens Bekæmpelse foreslår, at brændeovneejere ved ejerskifte informeres om partikelforurening fra brændeovne.

Miljø- og Fødevarerministeriets svar:

Miljø- og Fødevarerministeriet takker for forslaget, som er noteret. I forbindelse med implementering af ordningen, vil der være mulighed for at informere om baggrunden for ordningen, både i forhold til sælgere og købere af fast ejendom, og i forbindelse med dialogen mellem boligejere og Miljøstyrelsen.

20) Information og kurser om korrekt fyring

DAPO og Skorstensfejerlauget foreslår obligatorisk minikursus for brændeovneejere i korrekt fyringsteknik ved ny installation af brændeovn.

Exodraft opfordrer til at fastholde informationerne om rigtig fyring.

Miljø- og Fødevarerministeriets svar:

Miljø- og Fødevarerministeriet opfordrer alle brændeovneejere til at søge vejledning om korrekt optænding på [Brændefyringsportalen](#), ligesom at skorstensfejerne vil fortsætte med at kommunikere med brændeovneejere også efter at ejerskifteordningen er implementeret.

Ideen om et egentligt kursus er noteret, og ministeriet indgår gerne i drøftelser med branchen og skorstensfejerne som centrale aktører om, hvordan det kunne føres ud i livet.

21) Styrket kommunal regulering af forurening fra enkelte brændeovne

DAPO og Dansk Miljøteknologi foreslår, at kommuner i højere grad griber til forbud ved u hensigtsmæssig fyringsadfærd, fx via et tættere samarbejde med skorstensfejerne.

Lone Bech (borger) efterlyser objektive og målbare kriterier for luftforurening, belyser lugtgener ved nye og gamle brændeovne samt en lang række andre analyser.

Miljø- og Fødevarerministeriets svar:

Forslaget om styrket anvendelse af forbud af kommunen i klagesager er noteret og et evt. behov herfor vil blive drøftet i den videre dialog med kommunerne, skorstensfejere mv. om regulering af brændefyring.

Forslagene fra Lone Bech er noteret, men vurderes ikke at have direkte betydning for ejerskifteordningen.